

TEDENSKA SLIKE

Štev. 23.

V LJUBLJANI, v sredo 23. junija 1915.

Leto II.

Poraz ruske armade pri Grodeku v vzhodnji Galiciji: Rusi se umikajo v divjem begu, a naša in nemška armada so jim vedno za petami.

W. G. Appleton:

22. nadaljevanje.

Žrtev zarote.

Roman.

Ta boj je trajal samo par sekund, potem je zavladała zopet smrtna tišina; nihče ni izpregovoril niti besedice, ko smo se bližali postelji. Mortimer mi je svetil z lučjo, jaz pa sem natančno in temeljito preiskal negibno telo svoje ljubice. Žila ni bila, srce ni več utripalo. Vse telo je bilo ledeno-mrzlo, čeljusti so bile krčevito zaprte, sive ustnice krepko stisnjene. Sklonil sem se, da bi pritisnil poljub na bleđa ustna, tedaj sem opazil čuden, dobro mi znani vonj; spoznal sem, da je bila Marcela zastrupljena, in sicer s prusko kislino. Niti najmanjšega sledu o življenju nikjer več, da bi se mogla še zbuditi, nato ni bilo misliti.

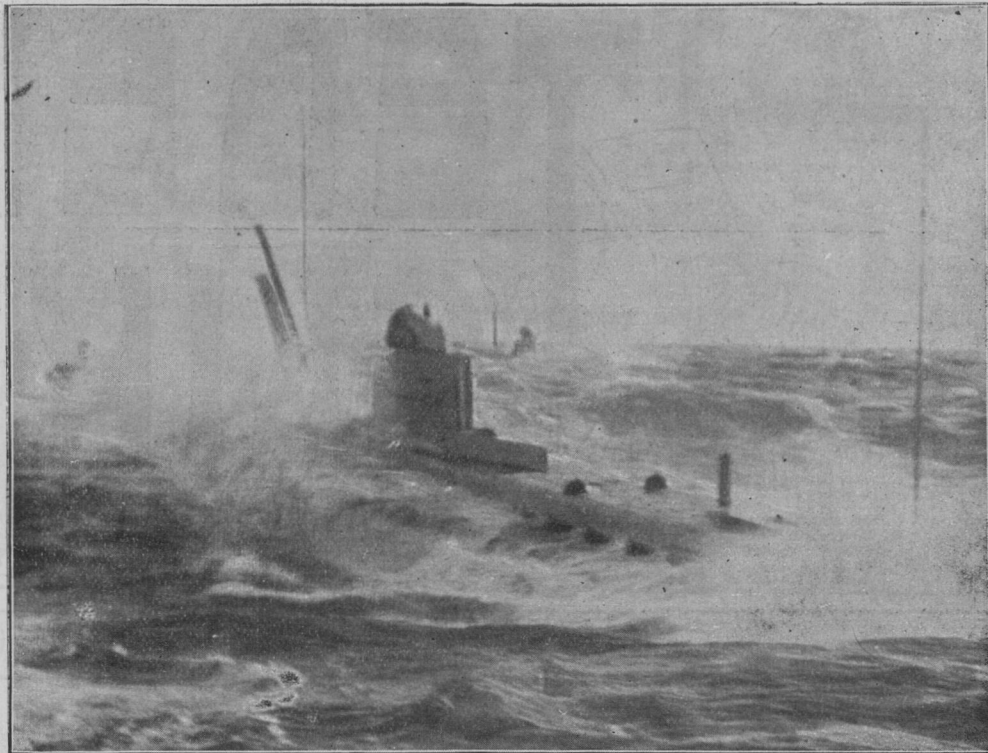
Ko sem se zavedel tega strašnega dejstva, se me je polotila neizrekljiva bolešt. Mislil sem, da mi počí srce, da mi onemore telo pod tem grozovitim udarcem.

Tu, ko sta bila moje razburjenje in moj obup na najvišjem višku, sem kakor nehote še enkrat dvignil eno njenih trepalnic. Nalahno sem se dotaknil roženice in sem začutil neznan utrip — življenje torej vendar ni še popolnoma ostavilo telesa. Ta nada me je takoj vsega poživila. Spomnil sem se svoje žepne lekarne, in urno sem začel razne poizkuse, da bi Marcelo zopet oživil.

Najprej sem pomočil njene ustnice z močnim žganjem in sem jej držal stekleničico pod nosom. Prijatelj Mortimer je moral drgniti njene roke, da bi se ogrele. Potem sem hitro zgrabil stekleničico strihnina in sem jej vbrizgnil nekaj tega protistrupa pod kožo. Nato sem iznova pomočil ustna in nosnici z žganjem, nakar sem jo prijel za žilo ter sem čakal z divje utripajočim srcem uspeha svojega poizkusa.

Naposled — zdelo se mi je, da je trajalo celo večnost — so začutili moji prsti prav neznan cirkulacijo. Položil sem roko na srce, in glej, utripalo je prav nalahno in neenakomerno. Drugi, smrtonosni strup se je polastil prvega in je bil na tem, da ga napravi neškodljivim. Polastilo se me je pobožno čustvo sreče in hvaležnosti.

Nekaj časa nato so začeli vsi udje drgetati. Počasí so se odpirale tudi oči; gledale so spočetka motno in nezavestno, nakrat pa je zablestel v njih žarek neizrekljivega veselja in blaženstva. Kakor otrok je dvignila roke proti meni in mi pošepetala še vsa onemogla: „Hvala Bogu, moj dragi, moj ljubi, rešena sem, ti si mi rešil življenje!“ Moja glava je zdrknila na njene

Nemški podmorski čoln „U 9“, ki je potopil 3 angleške križarke.

prsi, njene roke so se oklenile mojega vratu, in najina sreča je bila nepopisna.

Potem sem samo še slišal, da so se nama približali ljudje, zdelo se mi je, da kriče vsi vprek; zavedal sem se, da mi izginja zavest, vse se je vrtilo okrog mene, polastila se me je velika slabost in omedlel sem.

Ko sem zopet odprl oči, je bila soba polna ljudi. Začuden sem se ozrl naokrog.

„Kaj pa se je zgodilo?“ sem vprašal.

„Nič posebno hudega,“ mi je odgovoril neznan, a simpatičen obraz, ki se je sklanjal doli k meni. „Tako boste zopet na nogah. Ranjeni ste na rami, a bržčas niste pazili na to. Ker ste izgubili mnogo krvi in pa vsled utrujenosti, ki je sledila velikemu dušnem razburjenju, ste se nekoliko onesvestili. Pa saj ni čudno! Jaz sem tukajšnji okrajni zdravnik. Tu, izvolite požirek!“ In pomolil mi je steklenico s konjakom.

Pil sem ter se ponovno ozrl. Polagoma so začeli moji čuti zopet delovati. Poleg mene je stal Mortimer s skrbi polnim obrazom; na drugi strani je slonela Marcela, še vsa bleđa in izmučena; okrog usten jej je igrala boleštna poteza; njene oči, polne usmiljenja in skrbi, so zrle vame. Nežno mi je stisnila roko. Prijetno toplo me je iz-

preletelo po vsem telesu, čutil sem se zopet krepkega in tudi spomin na dogodke v tej grozni hiši se mi je povrnil.

„O, da,“ sem dejal in sem skočil pokonci. „Sedaj razumem. Nekdo me je obštelil. Seveda, sedaj se dobro spominjam. Čutil sem takrat bolečino v rami, a se nisem brigal zanjo, ker sem se preveč bal za to damo. Ali so vam pravili?“

„Vse vem. Prave čudeže ste delali nocojšnjo noč, gospod kolega.“

„Čudež je bilo res vse skupaj,“ sem odvrnil. „Ampak sedaj ne sme niti trenotek več ostati v tem strašnem brlogu. Ali menite, da bi se mogla še nocoj peljati v Richmond?“

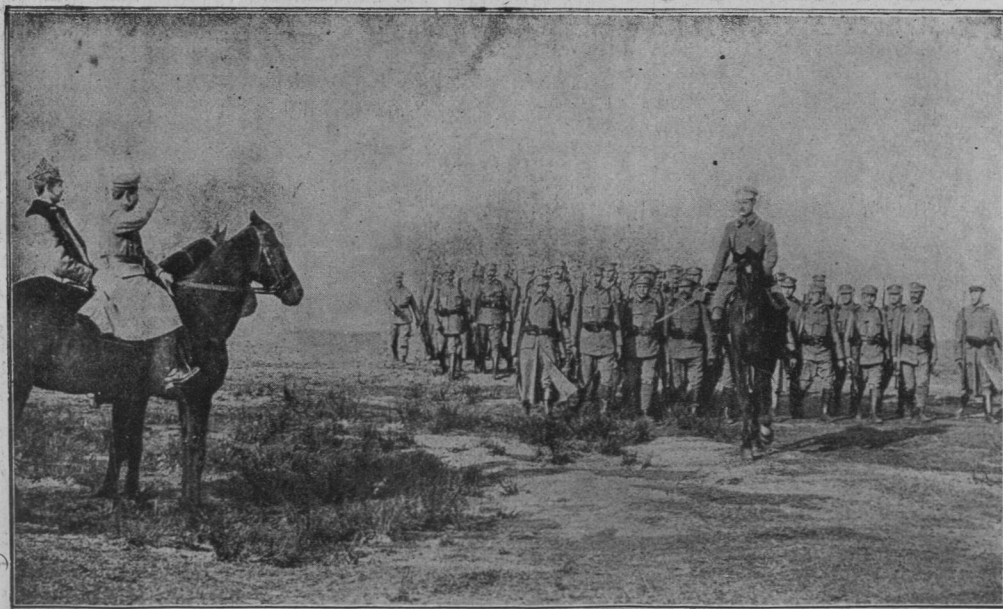
„Gotovo!“ je odgovoril okrajni zdravnik. „Saj je že tako prisrčno prosila, da bi smela čim preje odtod, česar jej resnično ne more nihče zameriti, kdor je videl to roparsko jamo. Seveda je še slabotna, ampak to vožnjo bode že prenesla, dà, celo tisočkrat bolje je, da gre odtod, kakor pa če bi ostala. Vaš prijatelj, gospod Mortimer je že vse uredil. Deček je tekel takoj k policiji, in sedaj je že vse v redu. Zunaj stoji že bolniški stol, da bo mogoče prenesti damo na vrh griča, kjer že čaka zaprt voz. Svojo kočijo, ki stoji ob vznožju hriba, pa lahko pošljete domov. Kar se tiče vas samih, ste lahko docela pomirjeni; krvavitev je popolnoma prenehala. Uporabil sem krepko sredstvo, ki ustavi kri in sem rano zavezal. Ne verjamem, da bi bilo kaj hudega.“

Iskreno sem se mu zahvalil ter sem vprašal, kaj se je zgodilo med tem časom, ko sem ležal v nezavesti. Neki stražmojster je pravil:

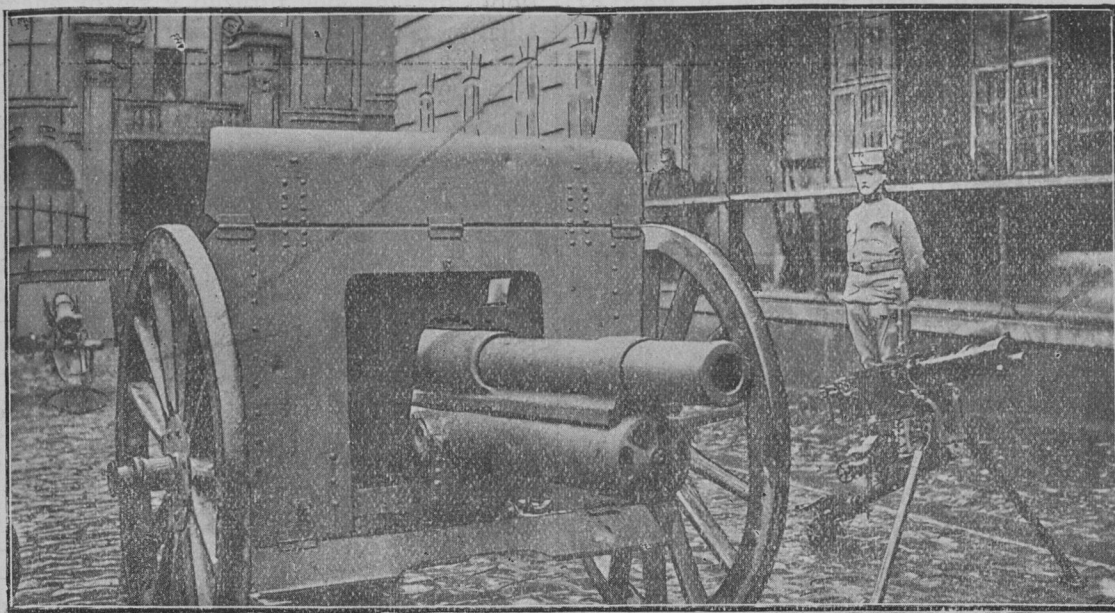
„Vaš prijatelj nas je obvestil o vsem. Saj nam je dal že prej gospod nadzornik Beale instrukcije glede te dame, ampak bili smo na popolnoma napačni sledi. No, saj ste tudi brez nas dobro obračunali s to gospodo, gospod doktor. Mi smo ujeli potem še enega izmed zlikovcev. Ranjen je precej in je sedaj v policijskem zaporu. Tretji pa jo je žal odkuril.“

Zahvalil sem se mu za njegovo pojasnilo in sem se obrnil potem zopet k Marceli. Videti je bila bleđa in izmučena, pro-seče me je gledala in dejala:

„Pojdimo domov, prosim te, pojdimo proč od tod.“

Poljski legionarji se z velikim uspehom udeležujejo bojev v Galiciji: Oddelek legionarjev maršira mimo poveljnikov.

V Galiciji zaplenjen ruski top, razstavljen v Pragi.

Prijel sem jo z zdravo roko in sem jo položil previdno na nosilnico in sem jo pokrtil s svojim površnikom. V tem hipu sem začutil, da me je nekdo nalahno potegnul za rokav. Proseč glas mi je zašepetal:

„Ali smem z vami, gospod doktor? Tako se bojim sama ostati tukaj. Morda bo potrebovala dama kake pomoči.“

Okrenil sem se in sem videl poleg sebe našo bivšo služkinjo. Še preden sem jej mogel odgovoriti, je mil glas potolažil moje jezo.

„Oh, da, dragec, naj gre z nami! Sama naj nikari ne ostaja tukaj,“ je prosila Marcela

„Kakor želiš, draga moja,“ sem odgovoril; veselilo me je, ko sem videl, da je tako dobrosrčna. Dekle in stražnik sta rinila nosilnico, jaz sem svetil, Mortimer pa je z revolverjem v roki skrbno gledal naokrog, če nam ne preti morda iz kakega zašišja le še kaka nevarnost.

Na griču sta konja našega voza že nestrpno rezgetala. Razun voznika je stal poleg njiju tudi že naš mali prijatelj Billy Watson. Ves obraz se mu je zasvetil od veselja, ko mu je Mortimer napolnil žepe s srebrnim drobižem. Najraje bi bil glasno zaukal ko je sedel voznik na kozla in smo se imeli odpeljati; toda z ozirom na blede obraz Marcelin se nam je samo polglasno prisrčno zahvaljeval. V resnici pa smo mu bili dolžni mi največjo zahvalo, saj je bil prav on Marcelin rešitelj.

Služkinja Eliza je sedla poleg kočijaža, k nama za Marcelo pa je prisedel zvesti moj prijatelj Charley, da deli z nami tudi radost, kakor je delil prej skrbi in grozote te nepozabne noči.

Naš fijaker spodaj ob vznožju hriba je bil po pravici ogorčen in nejevoljen, ker smo ga pustili tako dolgo časa čakati. Ali Mortimer ga je kmalu potolažil: stisnil mu je lepo svotico denarja v roke, pa je bilo vse v redu. Končno je drdral naš voz na poti proti Richmondu.

Nežno sem objel Marcelo, svojo milo nevesto, njena glava je počivala na mojem burno utripajočem srcu, kjer je iskala miru in počitka, kakor kak utrujen otrok.

Kako polna nasprotij je bila zame ta noč! Najprej neizrekljiv strah, črn obup, potem pa tolika, nepopisna sreča. Najhujša brezupnost se je izpremenila v največje veselje, ki ga ne more popisati nobeno pero in ne razodeti nikaka usta. Vso pot je mirno spala na mojih prsih, v zavesti, da čuje zvesto, ljubeče oko nad njo. Naš voz je drdral veselo dalje. Kolikor sva govorila z

Mortimerjem, sva govorila šepetaje; sicer pa je bilo malo besed med nama, kajti ti trenotki mojega življenja so se mi zdeli prevzvišeni, da bi jih oskrunjal z govorico. Se preden sem se dobro zavedel in sem nekoliko razmislil vse dogodke, se je že ustavil naš voz pred vrati mojega vrta. Zdelo se mi je skoraj neverjetno, a bilo je resnično. Kako hitro je minil ta čas!

Vsa hiša je bila razsvetljena, okna so se prijazno zlatila iz črne noči, kakor da nam kličejo: dobrodošli! Ko se je Marcela zbudila in je zagledala dobro znano jej

okolico, je veselo vzkliknila kakor otrok. Prišedši po stopnicah navzgor, so se burno odprla hišna vrata, in Marcela se je skoraj zgrudila v objem moje sestre Helene. Obe sta potočili solzo veselja, od vzhíčenja nista mogli izpregovoriti niti besedice. Potem je planila z divjim krikom radosti Lucy Belton proti Marceli in jo je hotela skoraj zadušiti s svojimi strastnimi objemi in poljubi. In glej, čudež, ki smo nanj vsi tako hrepenče čakali, se je mahoma izvršil.

„O, Lucy, Lucy!“ je vzkliknila moja ljubica, „ti si naredila čudež, ti si razbistrila moj spomin. Prešla je tema, sedaj vidim nakrat vse jasno in natančno. Hvala Bogu, tisočera hvala!“

Njeno veselje je bilo neizmerno. Ker sem pa videl, da se preveč razburja in je silno potrebna počitka, sem moral — kakor mi je bilo žal — prekiniti to veselje ter jo poslati v postelj.

(Dalje prihodnjic.)

Hrvati in Slovenci.

Dne 24. maja t. l. se je začela vojna z Italijo. Čeprav je Avstro-ogrška ponujala Italiji laški južni del Tirolske in laški zahodni del Primorske, da bi ostala Italija med vojno nevtralna in bi bila s tem domalega izpolnjena stara laška želja po zjedinenju vseh po Lahih obljudenih dežel, je Italija zahtevala poleg raznih hrvatskih otokov še Istro, Reko in Dalmacijo, ki sta po veliki večini hrvatski in slovenski. Tej zahtevi Avstro-ogrška se-

Iz Sibirije: Mongolska godca.

veda ni mogla ugoditi, in Italija je takoj 25. maja ponoči začela s sovražnostmi.

Zahteve Italije so zelo mučno prese-netile vse avstrijske Jugoslovane, ki so zdaj spoznali, da hoče Italija pograbit predvsem slovenske in hrvatske dežele, s katerimi nima niti po krvi in jeziku niti po zgodovini in kulturi prav nič skupnega.

Namen Italije pa je zadel v jugoslovanskih avstro-ogrskih deželah na najhujši odpor. Nobena vojna ni bila v našem in hrvatskem narodu popularnejša, kot je današnja vojna proti Lahom, in nikdar niso hiteli hrvatski in slovenski polki z večjim navdušenjem na boj, kakor zdaj proti Lahom. Slovenci vemo, kako krute narodne boje smo imeli z Lahi in kako besni naši sovražniki so bili irredentovci. Zato sta Slovenec in Hrvat danes iste misli in iste volje: proč z nezvesto Italijo! Poraz izdajalskemu zavezniku naše države in stoletnemu sovražniku jugoslovanskega narodnega življenja! Slovenci in Hrvatje smo bili, smo in hočemo ostati združeni, a v bodočnosti le še tesneje in močneje pod habsburškim žezlom.

Vse hrvatsko časopisje piše v tem smislu. Agramer Tagblatt piše: Želja Hrvatov po združenju Dalmacije, Bosne in Hercegovine je že sankcionirana v posebnem pozitivnem zakonu. Kar se pa tiče združenja Hrvatske s hrvatsko-slovenskimi in slovenskimi deželami druge državne polovice, je res, da doslej ni objavljeno v pozitivnih zakonih. Toda zakoni se delajo v interesu celokupne države in — ker so ti interesi identični z interesi dinastije — tudi v interesu dinastije.

Vojna bo pač marsikaj izpremenila in prinese tudi v tem oziru izpremembo. Naj se stvar obrača in razlaga kakor hoče: Hrvati in Slovenci so ene krvi in spadajo skupaj.

„Obzor“ piše: Proti aspiracijam Italijanov se izjavljajo Jugoslovani z vso odločnostjo. Združitev in samouprava Jugoslovancev pod habsburškim žezlom pa je tako jasno in odločno geslo, je tako v skladu z ustrojem monarhije, da je vse to izvedljivo.

Dne 14. junija se je zbral hrvatski sabor v kratko zasedanje, da reši več važnih zakonskih načrtov in izrekel se je z velikim navdušenjem za združenje vseh hrvatskih in slovenskih dežel pod habsburškim žezlom.

Predsednik dr. Pero Magdič je dejal med drugim: Verolomni bivši zaveznik je z

oboroženo roko posegel po našem morju, po zemlji, v kateri prebivajo v večini Hrvati in Slovenci (Posl. Peršič: Živelj Slovenci! — Burno odobravanje), po zemlji, katero je Hrvat vedno imenoval svojo domovino, in ta sovrag gre celo v imenu narodnega načela, da zaslužni ves del kulturnega državnega naroda, ki noče biti suženj nikomur.

Laški tipi v laški vasi, ki so jo porušili avstrijski topovi.

Hrvatski narod je že čez tisoč let državni narod, ki je vedno branil svojo svobodo in je znal obvarovati svojo domovino. Znal bo to storiti tudi v današnjih težkih razmerah.

Z ozirom na žrtve, ki jih doprinaša hrvatski narod za srečen izid vojne, moram izraziti neporušljivo prepričanje celega tega sabora, da bodo doprinešene žrtve rodile blagoslovljen sad, da se urenichi ona nepreklicna in stalna zahteva hrvatskega naroda za narodnim ujedinjenjem (Dolgotrajno in burno odobravanje in ploskanje: Živio! — Sabor vstane) v eno edinstvo lastno državno telo na temelju narodnega načela in pozitivnega in zgodovinskega prava (Živio! Dolgotrajno ploskanje in odobravanje. To odgovarja narodnim željam in zahtevam kakor tudi interesom dinastije in monarhije.

Sedanji čas zahteva, da se vse naše dobre državne sile združijo v službi enega cilja, in ta je — zmaga našega orožja.

Za ta cilj moramo delati, okrepiti skupno moč in po potrebi tudi zatajiti strankarski interes; iskati moramo ono, kar nas v službi domovine spaja in se odpovedati onemu, kar nas razdvaja. (Odobravanje.)

Prvi korak za to naj nam bo, da zapupno in udano pozdravimo svojega premilostljivega in ljubljene kralja in vladarja (Sabor vstane in kliče: Živio kralj!), naše hrabre čete (Živelaj hrvatska vojska! — Ploskanje in dolgotrajno odobravanje) in njihovega vrhovnega poveljnika nadvojvodo Friderika. (Živio!)

Na to je sprejel sabor sojasno z velikim navdušenjem adresu vladarju kralju Francu Josipu I., v kateri je rečeno: „Hrvatski narod bo v svoji tradicionalni zvestobi in udanosti nemajno vztrajal pri kralju, dinastije in domovini in žrtvoval vse za zmago našega orožja.“

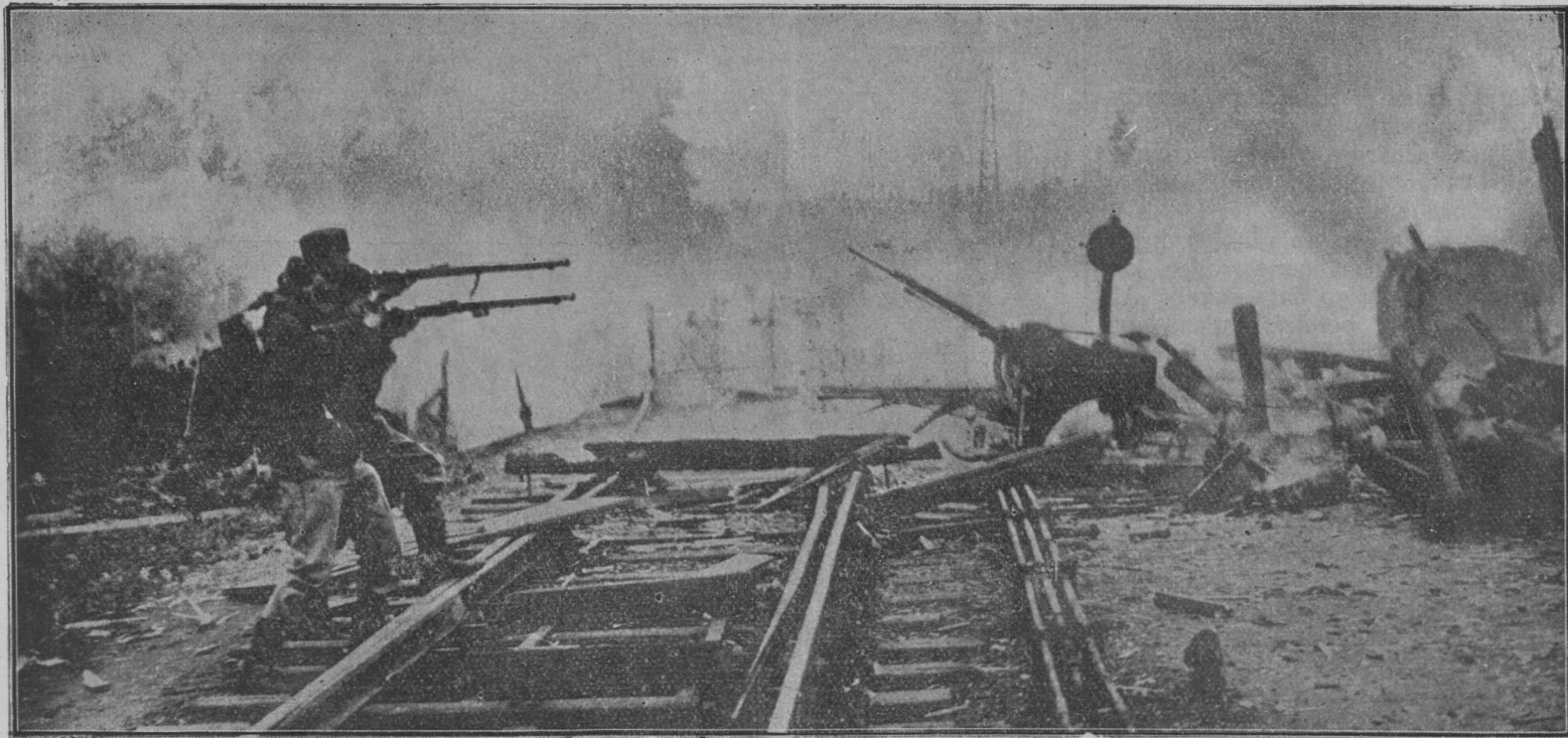
Hrvatski narod je prepričan o zmagi in upa, da bodo doprinešene žrtve vseh narodov povzdignile slavo habsburške monarhije, a hrvatskemu narodu rešile ogroženo domovino; junaštvo pa in žrtve hrvatskih čet in naroda bodo jamstvo, da se zgodovinsko ločeni njeni deli po vojski pripojé materi deželi in se s tem omogoči, da hrvatski narod, združen in enoten v monarhije, izpolni popolnoma nalogo, katero mu nalaga zgodovina, kultura, njegov narodni obstoj in moč ter interes vse monarhije.“

Slovenski narod je premajhen, da bi mogel sredi silnih sosedov ohraniti svoj značaj in se gospodarsko in kulturno razviti do tiste višine, kl bi jo doseči hotel in mogel. V zvezi s Hrvati pa bomo res krepka enota in nepremagljiva predstraža habsburške države. Želje Hrvatov so danes torej tudi želje Slovencev.

Slike z italijanskega bojišča.

Požrtvovalne in hrabre Slovenke.

Hrvatski vojak Vladimir Folnovič piše: „Že nekaj dni smo na soški bojni črti, nekaj kilometrov od italijanske meje. Naše čete so zasedle najvišje točke, visoke 1200 metrov, ki jih napada italijanska vojska kakor

Poslednji odpor laških čet v borbi za železniško postajo na severnolaški in tirolski meji.

Laški vojaki v strelskem jarku, presenečeni po naskoku naših vojakov, ki so jih premagali in ujeli.

vihar. Četa za četo naskakuje naše rojne vrste, napada v masah naše okope, ali naše strojne puške kosé sovražnika naravnost neusmiljeno z velikim uspehom. Sovražni vojaki se deloma mrtvi, deloma ranjeni valé po velikanskih snežnih strminah navzdol. V dveh dneh so nas italijanske čete poskusile šestkrat vreči iz naših postojank, ali zaman. Vselej so se morale vrniti z velikanskimi izgubami in ne da bi kaj opravile. Tri dni zaporedoma je besnel topniški boj, od ranega jutra do pozne noči. Ničemur niso prizanašale sovražne krogle. Ali naše topništvo dobro odgovarja in izvrstno brani naše postojanke.

Zanimivo je tukaj na meji vedenje civilnega prebivalstva, ki je mnogo ostalo doma, a nad vse je vredno pohvalno in junaško ponašanje hrabrih Slovencev, katere požrtvovalno skrbe za naše ranjence. Te dni so nosile hrabre Slovenke celo v bojno črto ter z višin 1200 metrov nosijo ranjence, zapuščene puške, telečnjake in druge stvari ran-

jenih vojakov na varen kraj. Hrabra dekleta iz bližnjih krajev nosijo v bojno črto našim junaškim vojakom vodo, mleko, kruh in druge stvari. To delo požrtvovalnosti se more šele takrat prav ceniti, kadar se ve, kako težek je dohod k našim četam, ki so razsute po teh sneženih gorskih grebenih in kako je to nevarno, ker so izpostavljene močnemu ognju laškega topništva.

Hrvatski vojaki so navdušeni zaradi te pomoči svojih slovenskih sester. Ta dela jih spodbujajo na še večja junaštva ter jim dajejo čvrsto upanje, da bomo našega skupnega sovražnika tudi premagali. Slovenski in hrvatski vojaki so se zakleli, da hočejo do zadnjega vzdihljaja braniti in varovati svojo rodno zemljo in ne bodo dovolili, da tujec grabi to, kar mu po naravi niti po pravici ne gre in mu ne sme nikoli pripadati.

Nadporočnik v rezervi gospod dr. Ivan Grašič pa piše: Ležim visoko v gorah; šrapneli in granate pokajo, da odmeva po

celi Primorski. Neposredno za fronto stoji majhna gorska kočica, kjer obvezujejo ranjence. Vsak hip se razpoči tu 15 cm granata in niti trenutek si nisi varen življenja. In kdo more popisati veselje in zaeno občudovanje, ko so prikorakale danes zjutraj vrle Tolminke k tej kočici, da tolažijo ranjence in jim dajo prvih okrepčil. Hrabri Tolminci so prinesli s seboj nosila, da težko ranjene poneso v dolino. To je hvalevredno delo naših slovenskih deklet in mož, in vse vojaštvo se jim iz srca zahvaljuje za njih trud. Slovenec ima dobro srce! Posnemajte vrle Tolminke tudi druge Slovenke. Lahom se godi slabo.

Pismo slovenskega mornarja.

Kvartirni mojster Franc Zwölf je pisal z vojne ladje „Princ Evgen“ svoji sestri v Predjani na Notranjskem (pismo je šlo skozi vojaško cenzuro):

Šest ur potem, ko nam je Italija vojno napovedala, smo se že vozili proti Italiji. V kateri kraj smo namenjeni, nam ni bilo znano. Vozili smo se vso noč. Zjutraj ob 3. uri smo dobili kavo. Ob pol 4. zjutraj smo že videli mesta in trdnjave in se razdelili; polovica ladij je šla proti drugim mestom. Ob tri četrt na 4. zjutraj so italijanske trdnjave in baterije že streljale na nas. Mi smo se še bolj približali mestu in ob 4. smo začeli streljati. Kmalom smo videli, kako so iz vojašnic prbežali vojaki v spodnjih hlačah, iz hiš pa ženske in otroci. Vse smo zbudili iz spanja in nihče ni imel časa, da bi se oblekel. Čez eno uro je bilo vse tiho. Trdnjave in baterije so bile vse razbite.

Ob izbruhu vojne z nezvestim, pohlepnim zaveznikom Italijo: Protiitaljanske demonstracije v Trstu.

Videlo se ni drugega nego razvaline, dim in ogenj. Naši zrakoplovi so metali bombe na mesta. Potopili smo tudi dve nevojaški ladji in dva rušilca torpedov, tri križarke so pa ušle. Tako smo začeli, nadaljevali bomo pa še drugače!

Gospodinjstvo.

Usnjate stole osnaži takole: Pomoči košek flanelo v beljak in drgni ž njim po madežastih mestih usnja. Potem naredi gosto kašo iz zmlate krede (Schlämmkreide) in bencina, ter deni to na madeže. Ko se v par urah krede posuši, jo odstrani s krtačo in madeži so izginili.

Prazne grahove stroke zelene posuši na ploči v peči ali na štedilniku, toliko da bodo rumeni. Potem jih spravi na suh kraj in jih pridevlji juhi, ki dobi vsled tega prijeten okus in lepo rumeno barvo.

Steklenice in čaše pomivaj s flanelo v mrzli vodi. Prav čisto pomite povezni na prtič, ki ga prej razgrni po mizi. Ko se je odtekla voda, zbriši stekleno posodo takoj s čisto platneno cunjjo. Če so steklenice motne, jih pomij z jajčnimi lupinami ali s svežimi koprivami. Splakni potem steklenice in jih povezni, da se osuše. — Jako nečiste steklenice očediš, če deneš vanje za par ur prav ostrega toplega luga in jih potem pomiješ s peskom. — Plesnivi duh spraviš iz butelj, ako natrešeš vanje zdrobljenega oglja in vliješ na to vroče vode, v kateri je stopljena soda. Pusti take steklenice stati par ur, potem jih pomij.

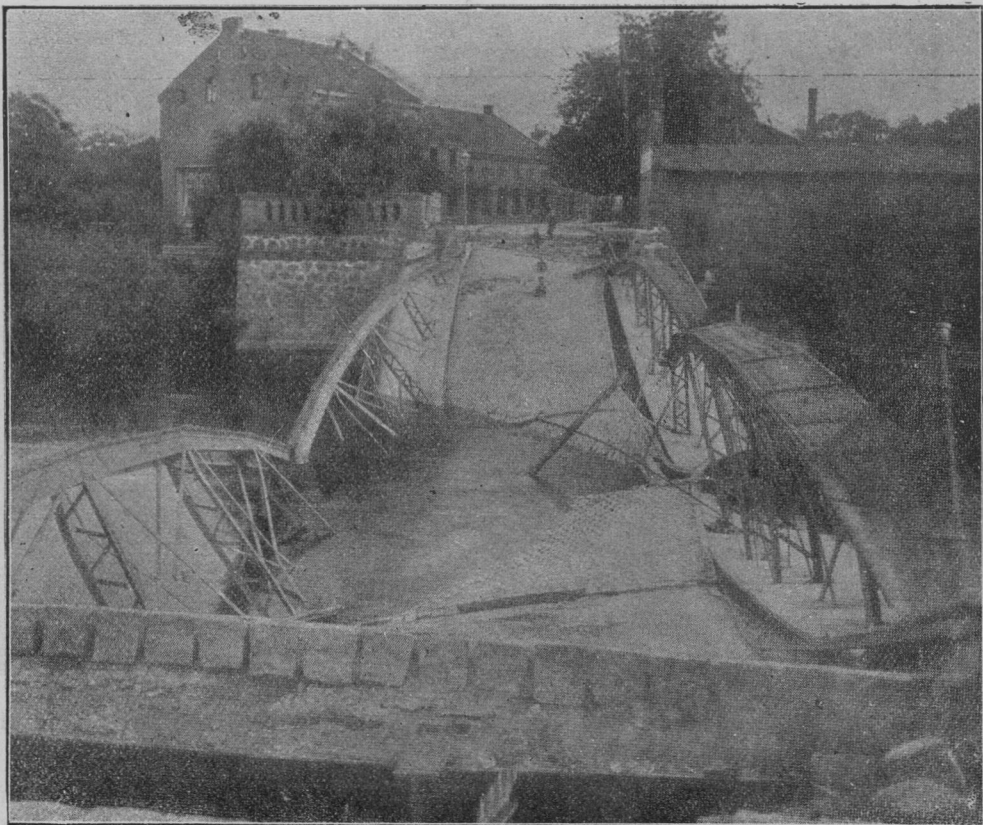
Zdravstvo.

Sol je prva pomoč, če bruha kdo kri. Raztopi žličico kuhinjske soli v čaši vode in dajaj bolniku po žlici; na pljuča mu deni ruto, namočeno v slano vodo. Par žlic slane vode dostikrat tudi pomaga za omotico. Bledični, jetični ali škrofulozni ljudje naj se kopljejo v slani vodi. Obkladki vroče soli pomagajo proti trganju, protinu in zasedninam.

Driska in griza se pojavljata vsled nepravilne hrane, večinoma pa vsled prehlajenja spodnjega telesa. Ljudje, ki uživajo nezrelo sadje, sirovo mleko ali zelenjavo, dobe drisko. Zdraviti jo je treba predvsem s toploto od znotraj in od zunaj. Bolnik naj pije jako gorak čaj ter naj uživa samo prežganko — kimljevo juho, ovseno kavo, šokolado, prav dobro kuhan riž i. dr. Tudi tropinovec, ki so se v njem dolgo namakale posušene črnice (borovnice), pomaga zoper drisko. Namesto tropinovca vzamemo tudi lahko slivovko. Seveda je to sredstvo samo za odrasle. Najhitreje pomaga pač toplota. Skuhaj veliko pest kamilic, namoči v ta čaj brisačo, ovij jo in deni še prav gorke bolniku na trebuh. Ali pa vlij mnogo kuhanih kamilic v nočno posodo, na katero naj sede bolnik. Pri otrocih treba paziti, da se pri tem ne opečejo in poparijo. Ko se čreva prav dobro pregrejejo, navadno preneha driska. To ravnanje ponovi večkrat. Tudi Dowerovi praški in tanin so sredstva zoper drisko; oboje dobiš v lekarni. Zelo nevarna je driska majhnim otrokom; začena se navadno z bljuvanjem. Prav mnogo otrok umrje v prvem letu njihove starosti zaradi driske. Če torej driske ne moreš ustaviti in vidiš, da otrok hira, tedaj nemudoma pokliči zdravnika.

Najboljše sredstvo proti ušem je **Cinol**, ki ne smrdi in ne ožre kože. Cinol zamori uši zanesljivo v 20—30 minutah. To zdravilo se dobi v lekarni v trdi obliki, kar je za vojaka najbolj ugodno. Stekleničica bi se ubila in tekočina razlila. S Cinolom se vdrgne život in namaže perilo po šivih. Uspehi so popolni. Pošiljajte torej vojakom **Cinol** v puščicah ki se dobe za 60 h po lekarnah.

Tobak proti koleri. Pušenje tobaka, če se vrši zmerno, se je smatralo že dolgo za obrambno sredstvo proti raznim nalezljivim boleznim. Zdaj je prof. dr. Wenck objavil razpravo, s katero dokazuje, da je tobak uspešno sredstvo proti koleri. V vodi s tobakom poginejo bacili kolere tekem 24 ur. Na cigarah in cigaretah pogine vsak bacil. V Ham-

Most preko Visloke, ki so ga za seboj porušili bežeči Rusi.

burgu ni pred epidemijo kolere obolev noben tobačni delavec. Tobačni dim uničuje bacile, ki se tudi v slini tobakarjev ne morejo razviti.

Izpadanje las ima prav različne vzroke. Radi izpadajo lasje zaradi prehudega izmučenja živcev, po hudem glavobolu, po vročinski bolezni, če se naredo hraste na glavi i. t. d. Da bi lasje zopet zrastle, ako je zamrla korenina, je nemogoče. Škoda je torej denarja za razna mazila, ki nam jih ponujajo s kričečo reklamo. Če pa korenina ni zamrla, tedaj pomagajo tudi priprosta domača sredstva. Zelo dobro mazilo za lase je olje, v katerem so se namakali smrekovi vršički in storži. To olje si utiraj vsak tretji ali četrti dan v kožo, ali pa si umivaj lase z vodo, v kateri si kuhala korenine navadnih kopriv. Če postajajo lasje sivi, si jih ne barvaj, ker to navadno škoduje lasem, gotovo pa je, da postanejo nekaj časa po takem barvanju grdo progasti. Priprosto sredstvo je žajbljev čaj, ali pa orehove ježice, katere namakaj še zelene v špirtu 14 dni, in sicer naj stoji to na solncu. Potem odlij špirit in si ga kani vsakokrat nekoliko na dlan ter si ž njim utiraj kožo. Vmes včasih nekoliko namaži lase z orehovim oljem, da ne bodo preveč suhi. Najlepše počni lase in utrdi njihovo rast — petrolej. Ljudje, ki imajo opravka v petrolejskih jamah, imajo vsi krasne in goste lase. Seveda je neprijeten petrolejev duh. Toda saj kmalu izgine, če stopiš na solnce ali h gorki peči, nikdar pa ne k odprtemu ognjišču. Lase si umivajmo po enkrat na mesec. Prepogosto umivanje tudi ni dobro, ker se lasje pri umivanju nategujejo in tanjšajo; tudi se mešajo in potem pri česanju dokaj izpade. Najbolje umivanje je z jajčnim rumenjacom ter z mlačno vodo. Po umivanju oteri glavo in lase in sedi na solnce, a ne na preprih. Nikdar pa ne hodi z mokro, zavito glavo spat. To povzroča izpadanje las in trganje.

Književnost.

Varčna kuharica. Zbirka navodil za pripravo okusnih in tečnih jedi s skromnimi sredstvi. Za slabe in dobre čase sestavila v vojnem letu 1915 M. R. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Nenavadno nizka cena za to, 224 strani obsegajočo knjigo znaša samo K 1'20, v platno vezana K 1'80, po pošti 20 vin. več. Že naslov pove, da ne bo služila knjiga samo ob času draginje in pomanjkanja živil, katera je prinesla s seboj sedanja vojna. Najbolj se odlikuje knjiga po tem, da vpošteva povsod varčnost in štedljivost in uči naše gospodinjce, kako

naj si pomagajo z malimi sredstvi in živili, ki so vedno in povsod na razpolago, ne da bi trpel pri tem okus in pravilna, človeškemu telesu potrebna prehrana. Vsa našeta navodila so preiskušena in so se sprejela v knjigo le ona jedila, ki so se izkazala kot zares okusna, da se lahko postavijo na vsako mizo. S to knjigo v roki tudi ne bo treba dolgo premišljevat, kaj bi danes ali jutri kuhala. Za vsakdanje potrebe nudi knjiga v pregledni razvrstitvi zadostno izbero. Tudi sredstva za ta jedila so pri rokah. Lahko boš torej hitro postavila na mizo mnogo novih jedil, oziroma boš znala podati tudi večkrat eno in isto živilo v najrazličnejših oblikah. Posebno ti bo olajšalo izbero pregledno sestavljeno kazalo. Knjiga bo nudila gospodinjam marsikaj novega, pa tudi nekaterim jedilom, ki so jih imeli naši predniki v časti, moda pa jih je zavrgla, bo pripomogla zopet do zaslužene veljave. Glede imen in pojmov se je držala sestavljalka te knjige popularne „Dobre kuharice“ iz L. Schwenterjeve založbe.

Naj bi si to knjigo nabavila vsaka gospodinja, ki je ali želi postati varčna; zelo nizka cena bo gotovo veliko pripomogla, da se knjiga hitro razširi.

„Kino Central“ v deželnem gledališču. Kakor smo že omenili, se je v deželnem gledališču otvorilo novo kinematografično podjetje. To podjetje moremo našemu občinstvu kar najtopleje priporočati in to tembolj, ker je tendenca tega podjetja res plemenita. Podjetje je sedaj vse potrebno uredilo, da je tudi jasnost slik brez konkurence. Najnovejši program predstav je naslednji: V sredo 23. in četrtek 24. junija: **Očetovska ljubezen**, globoko presunljiva drama v 2 dejanjih. — V petek 25. junija: **Kres na grajskem stolpu**, krasna vojna drama. — Od sobote 26. do ponedeljka 28. junija **Juna — biser Ganga**, igrokaz iz Džungule v 4 oddelkih. — Od torika 29. do četrta 1. julija **Judita iz Betulije**, velika drama v 4 delih. Pri vsaki predstavi so na sporedu tudi najnovejši kinematografični posnetki z naših bojišč in več komičnih točk. Predstave tega podjetja so sedaj res najboljša in najcenejša zabava v Ljubljani.

P. n. naročnikom, ki jim poteče 1. julija naročnina, smo priložili tej številki **položnice**. Prosimo, **obnovite naročnino takoj**, ostanke nam zvesti ter pridobivate še novih naročnikov. Ker imajo sedaj poštno pošiljatve 8—10 dni zamude, prosimo nujno, obnovite naročnino takoj. Mnogo manj časa rabijo pošiljatve po poštni nakaznici.

List „Tedenske Slike“ bo odslej **redno izhajal**, ker je za to dovolj moči na razpolago. Seve smo morali obseg skrajšati, žal, na samo 8 strani, a tudi drugi listi so prisiljeni storiti isto. Ko nastopijo pa redne razmere, bomo vse to nadomestili. **Ostanite nam torej zvesti, ter obnovite naročnino takoj!**

Velika svota denarja 491

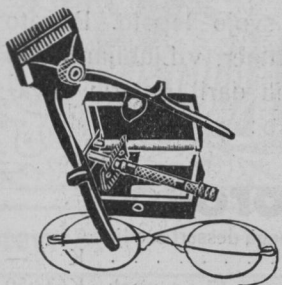
se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. Brezplačna pojasnila pošilja Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana.

453
PRIPOROČA SE
UMETNA KNJIGOVEZNICA

IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ul. 200 ali pa v trafiki pri cerkvi. V 3 tednih zrastejo najlepši lasje. Stekl. po 2 in 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las. Za gotovost se lamči. Zadostuje steklenica. Spričevala na razpolago.

Redka prilika!

Neobhodno potreben je vsaki družini stroj za rezanje las, s katerim se lahko reže 3, 7, 10 mm dolgo; lepo ponikljan za K 4, finejši K 4-80, najfinejši K 7-80. - Prvo vrstni aparati za briti: št. 5406 K 1-40, št. 5410 K 2-80, št. 5411

K 4-20, št. 5413 K 5-49, št. 5414 K 8, št. 5415 K 12. Radi velike zaloge se dobi ceneje.

Samo v prvi gorenjski razpošiljalnici
Ivan Savnik
Kranj št. 175 (Gorenjsko).

Različne trpežne, moderne

moške in
ženske
čevlje.

Pišite takoj po najnovejše vzorce za moške in ženske obleke ter bogato ilustrovani cenik zastoj.

„SLAVIJA“

VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.

451 REZERVNI FONDI K 65.000.000.—

Izplačane dohodnine in kapitalije K 129.965.304-25.

— Ividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsežkozi slov. narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenja in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premjčnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. — Uživa najboljši sloves, koder posluje.

ZAVARUJE TUDI PROTI VLOMU.

Vsa pojasnila daje: „Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke Slavije v Ljubljani“.

Priporočamo sledeče knjige:

Dr. Velimir Deželič: „V službi kalifa“, zgodovinski roman. Prevel Starogorski-Broširan izvod 2-50 K, vezan 3-20 K.

Rado Murnik: „Lovske bajke in povesti“. Vezano 2-50 K.

Milan Pugelj: „Mimo ciljev“. Vezano 2-50 K.

Cvetko Golar: „Kmečke povesti“. Vezano 2-50 K.

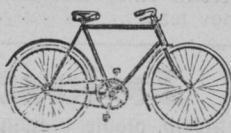
Naročite „Tedenske Slike“!**IVAN JAK IN SIN**

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 17.

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in strojev za pletenje (Strickmaschinen).

Brezplačen pouk v ve-
-zenju. -
Tovarna v
Lincu usta-
novlj. 1867.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in poštne prosto.

Vsa Avstrija

pozna Jägerndorf kot eno največjih mest s tvornicami sukna v monarhiji. Dobava blaga (sukna) za moške in ženske obleke, kakor tudi šlezjskega platna naravnost od tvornice je za vsakogar velika prihranitev. Zahtevajte torej, da se vam dološljejo brezplačno vzorci blaga, da se pričate o zelo nizkih cenah in o izvrstni kakovosti blaga. Posebno ostanke prodajam po izredno nizkih cenah.

Razpošiljalnica - FRAN ŠMID -
Jägerndorf 38, Avstrijska Šlezija.

Pogreša se:

Andrej Polajnar,

c. kr. domobr. polk št. 27 M. G. A., vojna pošta 48, od 10. decembra 1914. - Če kdo kaj ve o pogrešanem, naj blagovoli sporočiti proti povrnitvi stroškov Katinki Polajnar, Kokra 33, nad Kranjem.

**Vse blago se po starih
znižanih cenah prodaja.**

Najuglednejša velikanska domača tvrdka.

Najboljše ure sveta!

Spomini na sedanjo vojno.
Birmanska darila. Krstna darila.
Ženitna darila.

F. ČUDEN - Ljubljana.

Delničar švicarskih tovarn za UNION-ure.

Naročite novi vojni cenik s koledarjem, tudi po pošti zastoj.

Vojno posojilo je najbolj varno naložen denar!

KMETSKA POSOJILNICA

R. Z. Z. N. Z.

obrestuje hranilne vloge po

Hranilnih vlog: dvajset milijonov. Popolnoma varno

4³ | 0 |
4 | 0 |

LJUBLJANSKE OKOLICE

V LJUBLJANI,

brez vsakršnega odbitka

naložen denar. Rezervni zaklad: nad osemstotisoč.

DRAGOTIN HRIBAR

457

TISKARNA IN KNJIGOVEZNICA

LJUBLJANA, DUNAJSKA C. 9.

Izvršuje vsakoršna v njeno stroko spadajoča naročila ukusno in po najzmernejših cenah; nadalje priporoča svojo zalogo vseh s 1. avgustom 1914 pri sodiščih vpeljanih obrazcev za civilno-pravno postopanje v slov. in nemškem jeziku, kakor tudi vse obrazce za obč. urade, cestne odbore, gg. odvetnike, c. kr. notarje itd.

Modistka
MINKA HORVAT
Ljubljana, Stari trg 21

pi iporoča cenj. damam svojo zelo povečano za-
logo damskih slamnikov in otroških čepic.
Popravila najfineje in najceneje.

503

500
Odlikovana na razstavi v Radovljici leta 1914
s častno diplomom in svinjino I. vrste.

BRINJEVEC

najfinejše vrste, posebno priporočljiv proti kužnim

bolezni, se dobi
pri **Gabrijelu**
Eržen, Zapuže
pošta Begunje
pri **Lescah,**
Kranjsko.

Cene zmerne. Za
pristnost jamčim.

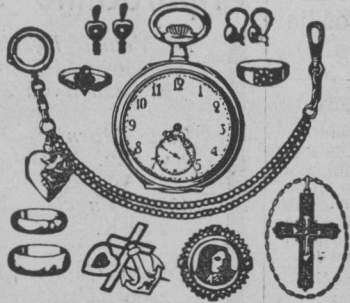

GORČEVA

**KOLESA PRIZNANO NAJ-
BOLJŠA SEDANJOSTI**

A. GOREC

**LJUBLJANA MARIJE TERE:
ZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA - ZAH-
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLAČNO**

**Lepa
darila**

so traje spomin na darovalca, toda le takrat, če izberete reči, ki so trajno uporabne in obdrže vedno svojo lepoto. Bogato ilustrovani cenik svetovne tvrdke H. Suttner, v Ljubljani, št. 5 vsebuje več tisoč lepih vedno uporabljivih daril, katerih navajamo tukaj le nekoliko:

Za birmo:

- Št. 410 Nikelnasta Roskopf ura K 4:10
- Nikelnasta verižica K 1:—
- Št. 719 Srebrna rem. ura K 7:80
- Srebrna verižica K 2:20
- Št. 523 Srebrna Roskopf ura, dvojni pokrov K 12:80
- Št. 865 Srebrna oklopna verižica 30 gramov težka K 4:40

Za poroko:

- Št. 2509 12 kom. srebrnega dessert orodja v etuiju K 19:—
- Št. 478 Namizni nastavek, 47 cm visok K 33:50
- Št. 1315 Salonska ura, zelo lepa, udarja pol in eno uro K 12:50
- Št. 2296 Servis za liker, srebrn zelo lep, 25 cm visok K 37:—

Za krst:

- Št. 1202 1/2 trideln. orodje v etuiju K 9:70
- Št. 1202 Pravo srebrno orodje v etuiju K 15:—
- Št. 49 Srebrno pozlačeni obsek za krst K 5:60
- Št. 563 Srebrna zavrtna verižica K 2:—
- 14 karat. zlata K 16:80

Za god:

- Št. 2294 Pravi srebrni servijetni obroček masiven K 6:75
- Št. 189 14 karat. zlat prstan z lepim kamnom K 7:80
- Št. 189 Novo zlato, prstan z lepim kamnom K 3:80
- Št. 470 Double zlati obsek, srček K 1:20

Za gospode:

- Št. 788 Srebrna tula ura, dvojni pokrov K 19:80
- Št. 859 14 karat. zlata verižica, zelo fino izdelana K 32:—
- Št. 793 14 karat. zlata ura, fino kolesje K 44:—
- Št. 795 14 karat. zlata ura, dvojni pokrov K 65:—

Za dame:

- Št. 562 Zavrtna verižica, srebrna K 1:80
- 14 kar. zlato K 13:50
- Št. 886 150 cm dolga 14 karat. zlata damska verižica K 58:—
- Št. 804 Srebrna damen ura, 6 kamnov K 9:50
- Št. 1548 Srebrna tula raztezna zapestnica z uro K 25:—

Velika izbira raznovrstnih daril v bogato ilustrovanem ceniku, katerega zahtevajte zastoj in poštne prosto.
Razpošilja se po povzetju ali pa če se denar v naprej pošlje. — Neugajajoče stvari zamenjam ali pa pošljem denar nazaj. — **Bogato ilustrovani cenik** zahtevajte zastoj od svetovne razpošiljalnice

Lastna tovarna ur v Švici.

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5.

Lastna znamka "IKO" svetovno-znana.

Tvrdka nima nobene podružnice.
Največja špecialna trgovina za dobre ure.

J. KETTE LJUBLJANA
Franca Jožefa cesta števil. 3.

specijalna modna in športna trgovina za gospode in dečke priporoča:

klobuke
slamnike
čepice
kravate
žepne robce
nogavice

srajce
spodnje hlače
naramnice
palice
dežnike
i. t. d.

Za vojake:
nepremočljive dežne plašče, spalne vreče,
nahrbtnike in vso drugo opremo.

Naročnina za list »Tedenske Slike«; za Avstro-Ogrsko: 1/4 leta K 2:50, 1/2 leta K 5:— celo leto K 10:—; za Nemčijo: 1/4 leta K 3:50, 1/2 leta K 7:— celo leto K 14:—; za ostalo inozemstvo, celo leto fr. 16:80. Za Ameriko letno 3:25 dolarjev. Naročnina za dijake in vojake celoletno 8 kron. Posamezne števil. 20 vin. Uredništvo in upravnishstvo: Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.